

VĚRA ČÁSLAVSKÁ A LOH MEXIKO 1968

Jiří Tůma

Aktivita naučí žáky hovořit o historické události a jejich souvislostech, převyprávět text či nahrávku vlastními slovy. Po seznámení s textem a videoukázkou o protestu Věry Čáslavské se pokusí uhádnout, jak pokračoval další život gymnastky po návratu do Československa. Bude využita metoda „tabu“ – žáci se pokusí převyprávět text popisující událost na olympiádě v Mexiku vlastními slovy. Musí se přitom vyhnout předem vyznačeným zakázaným slovům (tabu), naučí se tedy vylíčit událost i bez použití jednoznačných charakteristik.

Člověk a společnost (Dějepis)

studenti 2. stupně ZŠ (9. třída)

Dále budou žáci schopni zhodnotit akt jednání jednotlivce a zařadit jej do historického kontextu, popřípadě se pokusí odhadnout další vývoj. Důležité bude i zamyšlení o tom, zda by žáci postupovali podobně, zvážení výhod a rizik takového jednání.

POSTUP

Žáci se pokusí převyprávět bez tzv. "tabu" slov přiložený text.

Po tomto převyprávění může být žákům puštěna jak videoukázka medailového ceremoniálu, pokusí se zhodnotit jednání z ukázky.

Dalším úkolem bude pokus o tom, jakým způsobem se ubírala kariéra Čáslavské po návratu do Československa a za normalizace – své typy si mohou ověřit doma rozhovorem v rodině nebo na další hodině s možností projekce dokumentu Olgy Sommerové Věra 68.

POUŽITÉ ZDROJE

<http://www.youtube.com/watch?v=dykBBhaoczg> (cit. 15. 7. 2012)

Metodika Jiřího Tůmy (metoda Tabu)

http://www.kvic.cz/aktualita/1418/Mexiko_1968_metoda_TABU

(cit. 15. 7. 2012)

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kalendarium/174324-caslavska-zlata-sedesata-ve-stinu-tragedie/> (cit. 15. 7. 2012)

Příloha – text k převyprávění VĚRA ČÁSLAVSKÁ, MEXIKO 1968

Slova „TABU“: okupace, sovětská armáda, bezmocnost, protest, gymnastika

V říjnu 1968, necelé dva měsíce po okupaci Československa půlmilionovou sovětskou armádou, se konaly v Mexiku Hry XIX. olympiády. Československá gymnastka Věra Čáslavská se na nich chtěla rozloučit se svou bohatou závodnickou kariérou. Chtěla se rozloučit úspěchem, který v dané situaci mohl být i protestem a pro československou veřejnost alespoň částečnou útěchou v pocitu zoufalé bezmocnosti. Jak se před odjezdem sama vyjádřila: „Obětovala bych všechny své dosavadní medaile za letošní vítězství. Protože nebojujeme jen za sebe, ale za nás za všechny. A naši lidé si zaslouží vítězství.“ Souboje československých sportovců se sovětskými byly očekávány s nebývalou pozorností. Když po posledním cvičení na bradlech přistála Čáslavská na žíněnce, propuklo hlediště v rachotivý křik – „Vera, Vera, ra, ra, ra“ – a oslavovalo olympijskou vítězku v osmiboji. Čáslavská dobyla další tři zlaté medaile ve cvičení na bradlech, v přeskoku a v prostných, bojovala i při cvičení na kladině. Předvedla na ní „absolutně nejlepší sestavu dne, nevídané variace, odvážné výskoky, vrtané salto v závěru“, ale rozhodčí dali za protestů a hvízdotu publika přednost Kučinské ze Sovětského svazu. Během slavnostního hraní sovětské hymny při přebírání stříbrné medaile otočila hlavu od soupeřky směrem do země, čímž protestovala proti okupaci Československa. V Mexiku získala Čáslavská veliké sympatie nejen pro sebe, ale pro celé Československo. Stala se hrdinkou těchto Her olympiády a v roce 1968 byla též vyhlášena nejlepší sportovkyní světa. Z gymnastických pódii odcházela na vrcholu slávy, provázena potleskem plným obdivu a opravdové náklonnosti. V té chvíli netušila, že mnohé těžké zkoušky má ještě před sebou.¹

1 <http://www.olympic.cz/cz/cesky-olympijsky-tym/155/>